

डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ
ग्रामीण कृषि मौसम सेवा, कृषि संशोधन केंद्र, सिंदेवाही
कृषि हवामान सल्ला पत्रक
गोंदिया जिल्हा

क्र.कृ.ह.स./१७/कृ.सं.के./१२९१/२०२४

दिनांक २७ फेब्रुवारी २०२४

हवामान घटक	पुढील पाच दिवसाचा हवामान अंदाज दिनांक २८ फेब्रुवारी ते ०३ मार्च २०२४				
दिनांक	२८/०२/२०२४	२९/०२/२०२४	०१/०३/२०२४	०२/०३/२०२४	०३/०३/२०२४
पाऊस (मिमी)	०.०	५.८	३.८	०.०	४.७
कमाल तापमान (अं.से.)	३२.५	३२.३	३२.६	३३.९	३३.४
किमान तापमान (अं.से.)	२२.०	२१.६	२१.०	२०.८	२१.३
सकाळची सापेक्ष आद्रता (%)	६७	७४	७७	७०	७२
दुपारची सापेक्ष आद्रता (%)	३२	३८	३५	३२	३७
वा-याचा वेग (किमी/तास)	४	६	५	५	३
ढग स्थिती (आकाश)	आंशिक ढगाळ	आंशिक ढगाळ	आंशिक ढगाळ	आंशिक ढगाळ	आंशिक ढगाळ

हवामान अंदाज भारतीय हवामान विभाग, प्रादेशिक हवामान केंद्र, नागपूर च्या जिल्हास्तरीय मूल्य वर्धित अंदाजानुसार गोंदिया जिल्ह्यामध्ये पुढील पाच दिवसात २८ फेब्रुवारी ते ०३ मार्च २०२४ रोजी आकाश आंशिक ढगाळ राहून कमाल तापमान ३२.३ ते ३३.९ अंश सेल्सिअस तर किमान तापमान २०.८ ते २२.० अंश सेल्सिअस राहून दिनांक २९ फेब्रुवारी ते ०१ व ०३ मार्च रोजी तुरळक/एक किंवा दोन ठिकाणी खूप हलका ते हलका स्वरूपाचा पाऊस पडण्याची अधिक शक्यता हवामान विभागाने वर्तवली आहे.

पिकांचे नाव	पिकाची अवस्था	शेतकऱ्यांना हवामान आधारीत कृषी सल्ला
सामान्य सल्ला		<ul style="list-style-type: none"> तापमान वाढण्याची शक्यता असून उन्हाळी तीळ, भुईमूंग, धान व भाजीपाला पिकांना उपलब्धतेनुसार व पिकाच्या आवश्यकतेनुसार ओलीत करावे. परिपक्व अवस्थेतील रब्बी पिकाची (हरभरा, लाखोळी, जवस, मोहरी, व करडई) पिकाची काढणी/कापणी आणि मळणी करून बियाणे सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
उन्हाळी मूंग	पेरणी	<ul style="list-style-type: none"> पेरणीसाठी पुसा वैशाखी किंवा पीकेव्ही एकेएम-४ हे वाण निवडून पेरणी मार्च महिन्याच्या पहिल्या पंधरवड्यात पूर्ण करावी. पेरणीपूर्वी प्रति किलो बियाण्यास कॅप्टन ३ ग्रॅम बुरशीनाशकाची बीजप्रक्रिया करावी. त्यानंतर ट्रायकोडर्मा ४ ग्रॅम + स्फुरद विरघडणारे जिवाणू खत (पि. एस. बी.) २५ ग्रॅम + रायझोबीयम २५ ग्रॅम याप्रमाणात या जिवाणू संवर्धकाची बीजप्रक्रिया करावी. पेरणीसाठी हेक्टरी १२ ते १५ किलो बियाणे वापरून दोन ओळीतील अंतर ३० किंवा ४० सें. मी. व दोन झाडातील अंतर १० सें. मी. ठेवावे. पेरणीच्या वेळी २० किलो नत्र व ४० किलो स्फुरद प्रति हेक्टरी द्यावे.
उन्हाळी तीळ	वाढीची अवस्था	<ul style="list-style-type: none"> उन्हाळी तीळ पेरणीनंतर ३ आठवड्यांच्या आत विरळणी करावी. पेरणीसाठी दोन ओळीतील अंतर ३० सेंमी असल्यास दोन झाडातील अंतर १५ सेंमी ठेवावे तर दोन ओळीतील अंतर ४५ सेंमी असल्यास दोन झाडातील अंतर १० सेंमी ठेवावे. आवश्यकतेनुसार २ ते ३ कोडपण्या/खुरपण्या देऊन व निंदण करून शेत स्वच्छ ठेवावे. तीळ पीक एक महिन्याचे होईपर्यंत शेतात तण होणार नाही याची काळजी घ्यावी.
उन्हाळी भुईमूंग	वाढीची अवस्था	<ul style="list-style-type: none"> उगवणीनंतर १० दिवसांच्या आत खांड्या भरून घ्याव्यात. तननाशकाच्या सहाय्याने तन व्यवस्थापन करावयाचे असल्यास उगवण पश्चात पेरणीनंतर २५ ते ३० दिवसांनी टरगा सुपर ५ ईसी (क्व्युझालोफॉप इथाईल) १०० ग्रॅम क्रियाशील घटक किंवा पररयूट १० % एस.एल. (इमाझीथायपर) १०० ग्रॅम क्रियाशील घटक या पैकी कोणत्याही एका तणनाशकाची प्रती हेक्टर ६०० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
उन्हाळी धान	फुटवे अवस्था	<ul style="list-style-type: none"> उन्हाळी धान पिकाच्या रोवणीस ३० दिवसानंतर उरलेल्या ५० टक्के नत्राच्या मात्रेपैकी अर्धी मात्रा २५ टक्के (५४ किलो) युरिया प्रति हेक्टरी द्यावे खते दिल्यानंतर धान बांधीतील पाणी बांधून ठेवावे. पिकाची वाढीच्या प्राथमिक अवस्थेत २ ते ३ सेंमी व फुटवे फुटण्याच्या अवस्थेत ३ ते ५ सेंमी पाण्याची पातळी ठेवावी.

		<ul style="list-style-type: none"> ➤ रोवणीनंतर ३ ते ५ दिवसापर्यंत उगवणपूर्व तणनाशक पेट्रील्याकोर ५० टक्के २२ मी.ली. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. धान रोवणीनंतर रोपांची मुळे चांगली रुजेपर्यंत बांधीत पाण्याची पातळी २.५ सें. मी. (एक इंच) ठेवावी.
गहू	फुलोरा ते दाण्याची दुधाळ अवस्था	<ul style="list-style-type: none"> ➤ उशिरा पेरणी केलेल्या गहू पिकामध्ये ढगाळ हवामानामुळे तांबेरा आणि पानावरील करपा रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास मॅनकोझेब ७५ % डब्ल्यूपी २० ते २५ ग्राम प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. ➤ गहू पिकास जमिनीतील ओलावा व पिकाची गरज लक्षात घेता पिक अवस्थेनुसार फुलोरा अवस्था (पेरणीनंतर ६५ ते ७० दिवस), दाण्याची दुधाळ अवस्था (पेरणीनंतर ८० ते ८५ दिवस) मध्ये असताना सिंचन करावे.
	पक्वता ते काढणी	<ul style="list-style-type: none"> ➤ परिपक्व अवस्थेतील गहू पिकाची काढणी व मळणी ची कामे सुरु ठेवावी तसेच तयार शेतमालाची सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
हरभरा	घाटे अवस्था	<ul style="list-style-type: none"> ➤ हरभरा पिकामध्ये अधिकतम उत्पादनासाठी दुसरे ओलीत पेरणीनंतर ६० ते ७० दिवसांनी म्हणजेच घाटे भरण्याच्या अवस्थेत द्यावे. ➤ घाटे अळीच्या एकात्मिक वेवस्थापणासाठी प्रती हेक्टरी २० पक्षी थांबे शेतामध्ये लावावे. ➤ ढगाळ वातावरणामुळे घाटे अळीने आर्थिक नुकसानीची पातळी (१-२ प्रती मिटर ओळ किंवा ५ टक्के किडग्रस्त घाटे) पार केल्यास नियंत्रणासाठी क्विनॉलफॉस २५ टक्के इसी २० मि.ली. किंवा ईमामेक्टिन बेन्झोएट ५ % एसजी ३ ग्रॅम किंवा क्लोरोट्रानिलिप्रोल १८.५ एससी २.५ मिली प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारावे.
जवस	बोर्डे अवस्था	<ul style="list-style-type: none"> ➤ जवस पिकावर रस शोषणाच्या किडींचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता आहे तरी त्याच्या नियंत्रणासाठी डायमेटोएट ३० टक्के प्रवाही १० मिली किंवा क्लोनालफॉस ३५ टक्के प्रवाही २० मी.ली. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
मोहरी	शेंगा अवस्था	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ढगाळ वातावरण मोहरीमध्ये मावा प्रादुर्भाव असून आहे. मावा किडीचा प्रादुर्भाव (३० टक्के प्रादुर्भावग्रस्त झाडे) आढळताच डायमेटोएट ३० टक्के प्रवाही १० मि. ली. प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारावे.
टरबूज (कलिंगड)	वाढीची अवस्था	<ul style="list-style-type: none"> ➤ तापमान वाढण्याची शक्यता असून लागवड झालेल्या टरबूज पिकास ६ ते ८ दिवसांनी पाणी द्यावे. जमिनीचा मगदूरा नुसार व पिकाची गरजे नुसार दोन पाणी पाळ्यातील अंतर कमी किंवा जास्त करावे.
खरबूज	वाढीची अवस्था	<ul style="list-style-type: none"> ➤ तापमान वाढण्याची शक्यता असून लागवड झालेल्या खरबूज पिकास ६ ते ८ दिवसांनी पाणी द्यावे. जमिनीचा मगदूरा नुसार व पिकाची गरजे नुसार दोन पाणी पाळ्यातील अंतर कमी किंवा जास्त करावे.
आंबा	फुल अवस्था	<ul style="list-style-type: none"> ➤ आंबा पिकावरील तुडतुडे व भुरी नियंत्रणासाठी इमिडाक्लोप्रिड १७.८ एस एल ३ मिली + सल्फर ८० % डब्ल्यू पी २५ ग्रॅम १० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी
पशुपालन सल्ला		<ul style="list-style-type: none"> ➤ शेळ्या व मेंढ्यांना बुळकांडी रोग प्रतिबंधक लसीकरण करून घावे. ➤ जनावरांना पिण्यासाठी २४ तास स्वच्छ पाण्याची व्यवस्था करावी. जनावरांच्या पाण्याची कुंड/ साधने याची आठवड्यातून एकदा स्वच्छता करावी. ➤ जनावरांसाठी हिरव्या चान्यासाठी मका पिकाच्या आफ्रिकन टॉल आणि ज्वारी पिकाच्या पुसा चारी, एसएसजी ८९८ या वाणाची लागवड करावी.
माती परिक्षण		<ul style="list-style-type: none"> ➤ शेतकऱ्यांनी आपल्या शेतामध्ये पिक लागवड करण्यापूर्वी माती परिक्षण अवश्य करावे. माती परिक्षणाच्या अहवालावरून आपल्या मातीमधील अन्नद्रव्यांची कमतरता कळते जेणेकरून रासायनिक खतांचे नियोजन करता येते व खतांची बचत होते ज्यामुळे जमिनीची सुपिकता राखली जाते.
टिप		<ul style="list-style-type: none"> ➤ रासायनिक तननाशक व किटकनाशकाची फवारणी करताना आवश्यक काळजी घ्यावी.
<p>➤ हवामान आधारित कृषी सल्ला पत्रिकेमध्ये नमूद तारखांची वैधता हि नमूद तारखेच्या मागील दिवसाच्या सकाळी ०८:३० वाजेपासून नमूद तारखेच्या सकाळी ०८:३० वाजेपर्यंत असेल, याची नोंद घ्यावी.</p>		
<p>शेतकरी बंधुनो सप्रेम नमस्कार, वर्ष २०२४ मधील ग्रामीण कृषि मौसम सेवा सल्ला पत्रक नोंदणीसाठी आपले नाव, गाव,पत्ता, मोबाईल नंबर इत्यादी माहिती ई-मेल aassindewahi@gmail.com किंवा मोबाईल नंबर ९६२३३६०३२७ वर संपर्क साधावा.</p>		
		<p>प्रकल्प समन्वयक ग्रामीण कृषि मौसम सेवा, कृषि संशोधन केंद्र, सिंदेवाही जि. चंद्रपूर</p>